

Teknologiateollisuus ry:n lausunto teollisuuden perustutkinnon kokeilusta 2/2026

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua ehdotetusta teollisuuden perustutkintokokeilusta. Osaajatarveselvityksemme mukaan Teknologiateollisuuden yritykset tarvitsevat seuraavien kymmenen vuoden aikana noin 140 000 uutta osaajaa. 26 % tarpeesta kohdistuu ammatilliseen koulutukseen ja noin 21 % ammattikorkeakouluun jatkaviin ammatillisen koulutuksen suorittaneisiin, joten osaajatarpeestamme lähes puolet kohdistuu ammatilliseen koulutukseen vähintään pohjakoulutuksena. Korkeakoulutettujen määrän painottuminen osaajatarpeessa ei siis tarkoita ammattiosaamisen tarpeen vähenemistä, vaan asettaa ammatilliselle koulutukselle uusia vaatimuksia. Ammatillisen koulutuksen kehittämisen tarve korostuu, sillä tarvitsemme yhä suuremman määrän osaavia ammattilaisia, jotka työllistyvät sujuvasti teollisuuden yrityksiin tai voivat jatkaa korkeakoulutukseen.

Olemme lausuntoamme varten kuulleet jäsenyrityksiämme eri teknologiateollisuuden toimialoilta ja pyrkineet tunnistamaan, onko yrityksissämme sellaista osaajatarvetta, johon nykyinen tutkintorakenne ei parhaalla mahdollisella tavalla vastaa, mutta ehdotettu kokeilu vastaisi.

Teollisuuden perustutkinto muodostuisi kone- ja tuotantotekniikan sekä prosessiteollisuuden perustutkinnosta. Antavatko nämä tutkinnot riittävän pohjan teollisuuden monipuolisiin työtehtäviin vai pitäisikö kokeilussa hyödyntää myös muita tekniikan alan perustutkintoja?

Nähdäksemme kokeiltavan tutkinnon tulisi rakentua vahvalle tekniselle perusosaamiselle, digitaalisille valmiuksille sekä työelämätaidoille ja kyvyille oppia uutta myös työelämässä. Jos tavoitteena on tuottaa muutoskykyisiä ja monialaisia osaajia teollisuuden tulevaisuuden tarpeisiin, tulee tämän näkyä vahvasti läpi koko valmisteluprosessin: mikä on se tunnistettu osaajatarve, johon tällä vastattaisiin?

Keräämämme palautteen mukaan kokeilulle voisi olla jonkin verran kiinnostusta jäsenyrityksissämme, mutta sähkö- ja automaatiotekniikan sisältöjä olisi tärkeää saada mukaan pakettiin. Toive kytkeytyi erityisesti sähkö- ja elektroniikkateollisuuden työtehtäviin sekä kone- ja metallituoteteollisuuteen ja siihen liittyvään automaatioon.

Piirilevyvalmistuksen puolelta tuotiin esiin, että tutkintoon olisi tärkeää sisällyttää riittävästi kemian sekä laatu- ja prosessiteknologian opintoja, sillä työtehtävät ovat myös kemiallisesti vaativia. Lisäksi teollisuusautomaation, prosessiajattelun ja elektroniikka-alan perusteiden sisällyttäminen tutkintoon olisi suositeltavaa. Toisaalta on tärkeää huomioida, että paketista ei tehdä liian vaativaa, kun kyseessä on kuitenkin perustutkinto.

Valimoalalla yhdistellään jo nykyisin osia esim. tuotantotekniikasta ja prosessiteollisuudesta, ja on hiukan vaikeaa nähdä, mitä uutta ehdotettu kokeilu sellaisenaan toisi. Monet yrityksemme pohtivatkin, eikö jo nykyisin olisi mahdollista tehdä valinnaisia tutkinnon osia

melko monipuolisesti, ja olisiko haaste ratkaistavissa aktiivisella paikallisella yhteistyöllä ammatillisten koulutuksen järjestäjien ja yritysten välillä.

Millaisia mahdollisuuksia tai uhkia/riskejä mahdollisessa teollisuuden perustutkinto-kokeilussa tulisi huomioida?

Olemme Teknologiateollisuus ry:ssä pitäneet jo pidemmän aikaa esillä ajatusta, että jonkinlainen kokeilu teollisuuden perustutkinnoksi saattaisi auttaa madaltamaan alalle hakeutumisen kynnyksiä ja lisätä kiinnostusta teknologia-aloihin ja siten tukea yritystemme pitkäaikaisia työvoimatarpeita. Lisäksi se voisi tasapainottaa opiskelijoiden hakeutumista eri tekniikan tutkintojen välillä, kun varsinkin suuntautuminen pitäisi valita vasta opintojen aikana, ei ennakkomielikuvien pohjalta. Yleisempi teollisuuden tutkinto voisi auttaa erityisesti nuoria löytämään oma juttunsa teollisuuden monipuolisista työtehtävistä, sillä varmasti aika harvalla yläkoulun päättävällä nuorella on kattava kuva eri mahdollisuuksista.

Samaan aikaan on kuitenkin tärkeää varmistaa, ettei kokeiltavan tutkinnon sisältö jää liian pintapuoliseksi, vaan siitä todella valmistuu ammattitaitoisia osaajia tunnistettuun osaajatarpeeseen ja tehtäviin, joissa riittää työpaikkoja. Osa yrityksistämme oli huolissaan siitä, ehtiikö perustutkinnon aikana opiskella työllistymiseen riittävän määrän ammattinsa taitoja, jos paketti on kovin laaja. Toisaalta huolta herätti myös se, ettei tutkinnosta saisi tulla sisällöllisesti liian vaativa.

Yritykset antoivat meille myös palautetta siitä, että kokeilun aikana kone- ja tuotantotekniikan sekä prosessiteollisuuden tutkintojen opiskeleminen erillisinä tutkintoina tulisi olla myös mahdollista. Vähintään pitäisi pitää huolta, että näitä tutkintoja suorittamaan haluavat löytäisivät valikosta omansa. Yrityksissämme on paljon sellaisia, joita myös nykytutkinnot palvelevat hyvin.

Perustelut vastauksellesi (KYLLÄ / EI) ja mielipiteesi teollisuuden perustutkinto-kokeilusta

Teknologiateollisuus ry:n puolesta kokeilu voidaan käynnistää, mutta toivomme edellä tuomiamme näkökulmia tutkinnon vaativuudesta, laajuudesta ja todelliseen osaamistarpeeseen vastaamisesta arvioitavan vielä huolellisesti. Olisi hyödyllistä arvioida myös, voisiko tavoiteltuun tulokseen päästä myös nykyisiä valinnaisuuden mahdollisuuksia paremmin hyödyntämällä jo HOKS-prosessista alkaen. Todelliseen osaajatarpeeseen vastaamisessa myös paikalliset ratkaisut ja yritysten ja amisten välinen yhteistyö korostuvat valtakunnallisten, aika töisevien kokeiluiden sijaan.

Jos kokeiluun lähdetään, näemme tarpeelliseksi mahdollisuuden yhdistää tutkintoon joustavasti osia myös sähkö- ja automaatiotekniikan puolelta.

Lisätiedot:

Johtava asiantuntija Eero Hiidenvuori
eero.hiidenvuori@teknologiateollisuus.fi